

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Yidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 273

TOLLHEGYEN.

— okt. 31.

(Halottak napja.) A halottak napja sohasem állott oly közel a feltámadás ünnepehez, mint éppen most. Lám, a kik sírjára követ gördített a bosszu és a gyűlölet, azokat a hazafiui kegyelet feliamasztotta. Most hogy Thökölyt, Rákóczyt új sírba helyeztük, egyúttal megöltük szellemök feltámadását s nem tekintjük hallottaknak a halhatatlanokat, mert ők élni fogják a hazafiui kegyelet örökéletét. Vannak a hazának és egyeseknek örökkön élő halottai, kikről e napon szeretettel emlékezünk meg, sírjaik felett dal és ima hangzanak, koszorúk és mécesek hirdetik közéletünket. De vannak élők, kik meghaltak a nemzetre nézve. Éj és feledés borítja őket még életökben, mert ők a hazát elárulták...

(Ajándék.) A Burg összelopkodott kincseivel büszkélkedik. Mennyi kincse van összehalmozva hazánkban is Bécs hivallgó cs. és kir. muzeumában! Ha visszaadnánk a nemzetnek, a mi ott nem a császáré, bizony erősen megeszpan az a pompás gyűjtemény. Mi hallgatunk, de nem hallgatnak a nagy németiséghez szító Schöneréék. Azt követelik, adassanak át II. Vilmos császárnak Nagy Károly császár klenodiumai, mert II. Vilmos most a német birodalom valódi képviselője. Ausztrianémetjeimost csak a jeivényeket szánják II. Vilmosnak, aztán ugylátszik, önmagukat is. Felfogják-e Bécsbenvalahára, hogy egyetlen biztos klenódiuma az uralkodónak, ami Szent Istvánról maradt reá? Habsburgok azonban szívökre ölelik az áruló Regant és

Gonerilt eltasztván magoktól a hü Cordéliát. Azután következik majd a szegény Lear király viharokkal versenyző kesergése...

(Mit várhatunk Aerenhaltól?)

Aerenhalt báró, az új közös külügyminiszter eddig orosz nagykövetünk volt. Látta az orosz forradalmat, lesz tehát annyi esze, hogy Magyarországot ne zudítsa fel. Ha ugyan elképzelhető, hogy Bécsben kormányzói elvvé emelkedhetik az észszerűség.

A kuriai biráskodás.

— A „Szabadság“-nak írta dr Bródy Ernő országgyűlési képviselő. —

Budapest, okt. 31.

A kuriai biráskodásról szóló törvény, amely egy tiszta kormányzat felvilágosodott szelleme alatt lépett életbe s amelynek revíziója a jelen kormány egyik programpontja, nemcsak közjogi természeténél fogva vált fontossá, de jelentőségét fokozza az a hatás is, melyet a megyei közigazgatás tényezőire kellett szükségképpen gyakorolnia, akiket a basáskodás s a hivatali presszió elnézett, megtorlatlan, sőt kívánt stádiumából kiragadott a felelőségre vonás komoly tudatának lelkiismeretes eljárást parancsoló helyzetébe.

Példák mutatják, esetek bizonyítják, hogy a tisztelt felfogás, a szabaddabb szellem, a politikai meggyőződés üldözésének megszűnte, a függetlenség utáni vágy beleékelte magát a köztudatba, viszont a közérdek címén való

uralkodás és visszaélés, mely a régebbi korszak alatt orgiát ülte, leszorított a fórumról. És ha a tisztító folyamatot a kormányzat maga indította meg, szövetségesül rendeltetéseinél fogva melléje állott ama intézménye Széll Kálmánnak, amely megközelíthetetlen erkölcsi magasságról mondott ítéletet a politikai szerencsevadászok siralmas csapata felett.

A kuriai biráskodás törvénye komoly figyelmeztetéssel szolgál az adminisztráció urainak, hogy régi játékaikat immár nem folytathatják. Azok, akik a választásoknál hivatalos funkciót töltenek be és azok, akiknek éppen a hivatal miatt semmiféle funkciót nem szabad végezniök, — tehát egyrészt a választási elnökök, másrészt a közigazgatási tisztviselők — lehet, hogy vérző szívvel, lehet, hogy nagy önmegtartóztatás árán, kénytelenek lemondani arról, hogy egy-egy Tarnóczy-féle babért szerezzenek. Az e választási elnök is, akiben fellángolt a régi szenvedély. A jászberényi hirhedt választás hőse, egy csökönyösnek látszó régi politikai kreatura, az utolsó pillanatokban megtért, magába szállott, vezekelt szerencsétlen állásfoglalásért. Példája nem akadt követőkre; magára maradt. Legalább így jelentkezett a közvélemény előtt, mert cselekedete nevezetessé tette, annak ellenére, hogy a kuria nem ítélkezett felette, nem lévén előtte petíció, mely a választás megsemmisítését kérje.

Halottak napján.

— Magda emléke. —

Künn a kertben peregnak, hullnak
Az aranysárga levelek
Az elmulás örök boruján
Az ember lelke megremeg.
S fejemet a kezembe hajtva
Meregek az alkonyaton:
Nagymessziről borus zenének
Melódiáit hallgatom.

Zizegnak, zúgnak fenn az ágak
És minden pergő, kis levél
— Egy-egy múlt Élet! — hervadottan
Valami halk regét mesél.
Valakiről ki itt járt akkor,
Mikor még a virág fakadt:
A lilafényes, napsugáros
Kipattanó rügyek alatt.

És elborongva szövögetem
A selymes, borus álmokat,
S egy hófehér sejtelmes árnyék
Szívembe el-ellátogat.
Az ágak csupa feketében,
Leszáll a késő alkonyat...

És lágyan fölesendülni hallom
„Ave Mária“... hangodat.

Valaki jár itt... Észrevétlen,
Nosztelenül suhan csak át,
Szinte látom szép, kedves arcát,
Szemén a könnyek fátyolát.
Ugy érzem: rózsá illat száll be
A félignyit kis ablakon:
És valaki gyöngéd kezével
Megsimogatja homlokom.

S a fátylos, csillagatlan éjjel
Bejárja mind mind a szobán
A szent képek bus glóriája
Csillog féhéren a hajján.
Senki se látja... csak úgy érzi
És ha felébred rá legott:
Elsuttogja fénylő szemekkel
Hogy gyönyörűt álmodott.

Künn a kertben hullnak, peregnak
Az aranysárga levelek,
Az elmulás örök boruján
Az ember lelke megremeg.
De most nekem... egy pillanatra

Nem oly fájó az elmulás.
Érzem: a levél zizezése
Halottainknak üzenése
Szent himnusod: Feltámadás!

Kuthi Sándor.

MEGTÖRT SZIV.

Valahonnan messziről került ide egy faluból a nagyvárosba, a kis utcába. Nem volt senkije, semmije, csak egy kicsi hivatala. Csöndesen magányosan élt arasznyi szobájában a husz éves fiú, olyan csöndesen, hogy, szinte szomorúan. Sokszor láttam ablakában ülni, a mint elhallgatta olykor órákig a kert fáinak susogását. Észrevettem, hogy a mint szeme elkalandozik fönn a magasban, a szellő hajtotta ezüstös báránny felhők játékán, a gondolatai is messzi járnak, eltévednek valahová, a hová ez a fiú epedve vágyakozhatik.

Egyszer aztán, a szomszédság révén megismerkedtem vele, Sohár Ferenc hivatalnok vagyok szólt. De nem leszek már sokáig, — tette utána jelentős közmozdulattal. Nincs kedvem már ehhez, valami más leszek...

Kívánsi voltam mire készült, érdekelt a korán szomorodásra szánt ember. A szobájában aztán láttam is, hogy bizonyos olyasmivel foglalkozik, a mi nem a könyvelés és a számféjtés tudományának gyarapítására

Azon az alapon, hogy nekünk csak azok a választások ismeretesek, amelyeket megtámadtak, csak következtetni lehet amaz eseményekre, amelyek a meg nem támadott választások körül lefolytak. Ha nem éltek a peticionálás jogával, bizonyára alig fordult elő jogsértés és tovább menve, ha fordult is elő jogsérelem, az a valószínűség nem volt súlyos, mert hiszen támadás nélkül kiengesztelődött.

A kuria intenciói tisztán állanak előttünk, a kuria ténykedése, maga a bíraskodás nem mondható tökéletesnek. Hogy kézzel fogható igazságok nem dokumentáltak s nyilvánvaló igazságtalanságok nem bélyegeztettek meg, ebben része van a törvény utvesztőinek, a közjogi pernél mellékesnek képzelt formalizmusnak, melyet a kuria eljáró tanácsai a minuciózításig alkalmaztak, a tájékoztatásnak, melyet a felek a sérelmek megjelölési módjánál és időpontjánál tanusítottak s általában a törvény újdonságának, mely mindig megköveteli a maga szánalomra méltó, hibátlan áldozatait. Mindez eredményezte azután, hogy sok olyan kérvényt visszautasítottak alaki okokból, mely érdemileg számos indokokat foglalt magában a választás megsemmisítésére. Zavaros és ellentmondó volt az ítékezés azokban az esetekben is, amelyekben a törvény érvénytelenségi ok fentorgását oly tényhez köti, amelynek fogalmát csak általánosságban írja körül, de nem határozza meg tüzeten.

Ilyen az etetés-itatás fogalma. — Általában az etetés-itatás nem fizikai léthez szükséges ellátást, hanem lakmározást, az epikureusi örömök tulságát, a bőséget és a felesleget jelenti; a Kuria mégis kimondta egy szenzációs ítéletben, hogy a kupica pálinkával és a vele járó darab kalácsossal való megvendégelés etetést-itatást jelent és érvénytelenségi okul szolgál. A gróf

Teleky Domokos deési mnndátuma fölött való bíraskodásnál történt ez, ugyanazon esetről, a melynél a meghatalmazott ügyvéd beösmérését egyenlő jelentőségűnek tekintette a ki sem hallgatott meghatalmazó beösmérésével. Ezen ítéletnek számos sebezhető pontja van, legelsőben is az, hogy a közjogi pert degradálta magánjogi perré. Az etetés itatás kérdésében pedig egyenesen szembehelyezkedett a köztudatban meggyökeresedett felfogással és álláspontjának indokolásául idegen területre kalandozott, mikor a jelölt és a választók közt fennálló társadalmi különbségből deriválta a szokásos vendéglátás lehetőségének kizárását. Hogy e vélemény nem egyoldalú, bizonyítja az, hogy a Kuria eme ítéletére rácafojt maga a Kurianak egy másik tanácsa, a mely báró Harkányi János esetében — pedig itt is volt társadalmi különbség! — nem tekintette etetés-itatásnak a báró szeretetreméltó gondoskodását, amelylyel a nála megjelent választóknak villásreggelit szervírozott és töltögette a poharaikat.

Elvégre a képviselőjelölt is társas lény és ha a házában, vagy a lakásában felkeresik, nem futhat mindjárt a szomszéd faluba választója elől, a ki nek szives reggeli jókívánságát, magyar szokás szerint, illendő megköszönni egy kis beszédes papramorgóval. Ez nem befolyásolás, ez nem korrupció, de legkevésbé etetés-itatás.

Tény az, hogy az elvek és az intenciók úgy valósultak meg a gyakorlatban, mint azt a törvényhozó szándékolta. A Kuria területét sem egyéni, sem politikai, sem társadalmi tekintetek nem vezették és nem vezetik félre; a szenvedély hullámai nem hatoltak fel hozzá. A Kuria mint tilalomfa áll, mint oszlop emelkedik a törvényszegés minden kísérlete előtt. És az az immár halott — Szilágyi Dezső, — aki helyes

uton és módon kereste a közélet megtisztításának forrásait, az az államférfi — Széll Kálmán — aki törvénybe iktatta ezt a munkát, igazán érdemes a régi korrump rendszer ellenségeinek hálájára. Tudom, hogy ez a törvény sokaknak nem kedves. Nem az főleg a hatalom ama elbizakodott, léha hivei előtt, akik lázadoznak a súlyos rendelkezések ellen és kényszerűségből engedelmességek a törvény parancsának. De ki törődik a köz e Falstaffjaival?

A Curiai bíraskodásról szóló törvény válthatatlan kapcsolatban van Széll szabadságszerető, jogtisztelő korszakával és bár a gyakorlatban több hízaga kitűnt, a jövő szempontjából csak azt kívánhatjuk, hogy az új törvény alkotásánál is azok az elvek legyenek irányadók, melyek Széllt vezették: a jog uralma, a polgárok szabadsága, a választások tisztasága.

Politikai hírek.

— **A kik biborba születtek.** A hivatalos lap mai számának élén kövér betűkből ez van kinyomva:

Ö császári és apostoli királyi Főisége 1906. évi november hó 1-ével

Lipót Salvator főherceg ur altábornagy 6 cs. és kir. fenségét, a 25. gyalog-nadosztály parancsnokát, ezen parancsnokságtól való fölmentése és a tüzérségi főfelügyelő mellé való beosztása mellett tábornaggyá és

Károly Ferenc József főherceg ur 6 cs. és kir. fenségét, Lothringen herceg 7. sz. dragonos ezredbeli hadnagyot, főhadnaggyá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Lipót-Salvator főherceg ur most töltötte be a negyvenharmadik évét; míg Károly Ferenc József főherceg ur a tizenhatodik esztendő körül jár.

— **Vezérkari főnökből — kapitány.** Beck gróf vezérkari főnökkel esett meg ez a dolog. A király az arciérs-testőrség kapitányává nevezte ki. Akik az udvari etiketten eligazodni tudnak, azt mondják, hogy ez nagy előléptetés.

szolgál. Költemények, regények de főleg szindarabok kötetének tömege hevert az asztalon. A suttyó fákön kívül a könyvtömög volt az ő társasága. A iskásán és a hivatalán kívül csak egyetlen helyre járt s ez a színház volt. Főleg az egyik operettszínháznak volt fel-tűnően gyakori látogatója. Az arra való pénzét pedig a szájáról spórolta el a szegény fiu. Gyakran voltunk együtt, iparkodtam a bensőjébe látni. Nem bírtam, pedig egész lényem, magatartása elárulta, hogy van a szívében valami vágy, a mely nagyon boldoggá, vagy nagyon boldogtalanná tudná tenni. Egyszer együtt voltunk a színházban, ha jól tudom Lillit adták.

Sohár Ferenc az egész előadás alatt álmodozva ült a helyén. Amikor a függöny utoljára lehullott, észrevettem, miképen fojt el egy fájdalmas sóhajtást.

Kivételesen nagyot sétáltunk előadás után. Egy kerülővel megint oda futottunk a színházhoz, amelynek kapui zárva, ablakai sötétek voltak. A busongó fiu megállt.

Nézd az épületet, szólt. Feketén némán marad előttünk, pedig mi szép, színes volt. Most hideg hangtalan és sötét, olyan mint egy hatalmas koporsó. Valóban tömördek éves álom, boldogságról szólt álom temetője. Most siri esőndesség, gyászos kietlen fekeség honol ott belül. A ragyogó lángok kialudtak, a dalok elhangzottak, üres minden. De az elhangzott nézőtérén, a tátongó szinpadon a páholyok mélyében, a kuliszák felett lombjai között összeölelkezik egy-egy titkon ejtett könnyes párjával. Olykor ha innen távozom bármily vidáman daloltak, kacagtak is, én úgy éreztem, mintha

temetés lett volna. A ravatalt nem látta senki, ott volt valakinek a szívében.

Sohár s halgatott én pedig mindegyre jobban megilletődve néztem őt a mig beszélt. Szemében mérhetetlen fájdalom kifejezése látszott. Haikán szólítottam meg, hogy jöj-jön haza.

— Megyek . . . megyek, suttyogta esőndesen integetve fejét a sötét épület felé. A mikor hazaérve a platanok alatt kezemet megszorítva bágyadt mosolylyal mondá.

— Bolondokat beszéltem, de ne haragudj érte — szólt. Ezzel elváltunk.

Három hétig nem láttam Kerekit. Egyszer aztán, a mikor hazajöttem az egész háznép sirt, szobaasszonyom pedig elmondta, hogy siessék a Rókusba, Sohár Feri meglötte magát. A mikor odaértem, még élt, az orvos mondta, hogy velem akart utoljára még beszélni, siessék mert nem sok idő van már. A mint odaléptem az ágyhoz, Sohár Feri oda volt magához és könyörögő hangon elmondta a maga tragédiáját.

— Senki sem tudta miért öltem meg magamat Neked lemondom. A szívem szakadt meg, Szeretem egy leányt, színésznőt, te sejtethet hogy kit. Két éve már minden gondolatom az övé, volt. A legnagyobb nélkülözések és lemondások árán mentem a színházba, hogy beszélhessek vele. Erre legjobb módnak gondoltam, hogy virágot nyujtassak föl neki úgy mint mások is teszik. Egy féltévi nyomorgás után összehoztam az árát. A szép bokrétára rákasztottam a névjegyemet és így adták föl neki a zenekarból. Főlvonulás után pedig siettem föl a szinpadra, hogy bemutatkozzam neki.

Az öltözője előtt a melybe épp akkor hordták be a virágot, köztük az én bokrétámat is, sok ember állott. Én meg megálltam, távolabb én sem közelebb jutni hozzá. A körülállók üdvözölték bókoltak neki és egy szál virágot kértek.

— Mindjárt, mindjárt — mondá ő. De meg kell nézmem, hogy melyikből adhatok.

Sorra vette a bokrétát. Az is, ez is becses volt neki; az egyiket egy herceg adta, a másikat egy gróf, a harmadikat egy bankár. Mind ismerte őket, hát megakartá becsülni a virágjukat. Végre az én bokrétám került a kezébe. Elolvasta a névjegyét Sohár Ferenc

Nem is ismerem szólt. Ebből adok. S akkor ott a szemem láttára, a vadállatok módjára szaggatták szét az én édes bokrétámat idegenek. Neki magának egy szál sem jutott belőle; mert a mi megmaradt belőle azt a földre dobálták, a szemét közé. Ez a jelenet sokat, mindent megmagyarázott nekem. Megtudtam ebből, megértettem, hogy a mi rám várhat, az csak boldogtalanság. Fölismertem az én neveltséges örült voltomat. De nem éreztem magamat elég erősnek, hogy a lemondás kínját egy egész életen keresztül hordozzam. Ezért tettem, a mit tettem. Lehet, hogy bolond voltam s ezzel már nem törődöm. Így lásd most szépen meghalok, az ő nevével az ajkamon, hallok az ő dalát: Oh mily bohó valék . . .

A szegény fiu nátrahanyatlott a kórházi ágyon, meghalt.

Nemesküri Kiss József.

— **Pitreich Budapesten.** A fővárosból jelentik: Pitreich lovag tábornagy ma még itt marad, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi minisztertől, aki tegnap Budapestől távol volt, személyesen elbucuzzék. A miniszterelnökségen tegnap este az ebéd után Aehrenthal báró külügyminiszter és Wekerle Sándor dr. miniszterelnök még másfél óra hosszat folytatták a déli órákban megkezdett beszélgetést, amely a két államférfiúnak valamennyi kérdésben való teljes egyetértését eredményezte.

A pénzügyi bizottság ülése.

Wekerle az ujonclétszám emeléséről.

A katonaság letiltása — nem igaz!

(Távirati tudósítások.)

— okt. 31.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt Széll Kálmán elnökelete alatt ülést tartott, melyen a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalták. Az ülésnek szenzációs érdekességet kölcsönözött Rátkay Lászlónak a felszólalása.

Ugyanis Rátkay László a tárgyalások során kérdést intézett a kormányhoz, igaz-e, hogy a kormány ígéretet tett az ujonclétszám felemelésre vonatkozólag és igaz-e, hogy a honvédelmi miniszter eltiltotta a honvédséget a Rákóczy ünnepeken való részvételétől.

Wekerle nyomban válaszaival kijelenti, hogy a létszámemelésre szükség van, csak az a kérdés, mikor mennyire és milyen feltételek lesz foganatosítva. Mindazonáltal a kormány semminemű kötelezettséget nem vállalt ez irányban. A kormány a programját nyíltan fenntartja minden körülmények között.

Szomorú — mondja tovább Wekerle — hogy a közönséget bizonyos oldalról hamisan informálják és azt hangoztatják, hogy a kormány kritikus helyzetben volna. Ezek kivétel nélkül hazug tendenciozus híresztelések. Végül kijelenti, hogy a honvédelmi miniszter állítólagos rendeletéről mit sem tud. A rendelet apotérif. A Rákóczy ünnepély lélekemelő és egyáltalában a közérzületre nagy hatással volt, annál sajnálatosabb, hogy most disszománus hangokkal akarják ezt a hatást lerombolni.

A bizottság délutáni folytatásos ülésén a pénzügyi költségvetést elfogadták.

A főiskola küldöttsége itthon.

A tógátusok hazajöttek.

— Saját tudósítónktól! —

— okt. 31.

A Rákóczy Kassai temetésére kiküldött hivatalos főiskolai küldöttség dr. Haendel Vilmos acad. tanár, főisk. rector professzorral együtt a ma esti fél 9 óras vonattal érkeztek meg Debrecenbe.

A főiskola ifjúsága nagy számmal gyűlt össze a főiskola udvarán s aztán zászlók alatt, hazafias nóták hangjai mellett vonultak ki a nagy állomáson érkező küldöttség elé.

A közönség nagy érdeklődéssel találkozta a menet éljét és kíváncsiskodva kísérte az ifjúságot az állomásig.

Polytonos éljenzés közben tartott a menet élje felé s meglepő volt és igen kellemesen hatott mindenkire az a jelenet, a midőn két baka végig tisztelegte a Kossuth nótát daloló menetet és a nemzetiszín lobogót.

A nagy állomás peronján az ifjúság csendben elhelyezkedve, várta a vonat megérkezését.

Midőn az bergbogott, a kiszálló tógás jelmezbe öltözött küldöttséget és ennek élén dr. Haendel ac. rector. professort Gaál Lajos IV. jh. üdvözölte, melyre Haendel dr a következő szavakkal válaszolt:

Kedves barátaim! Egyenesen Rákóczy és Thököly hamvai mellől jövünk. **Rákóczy és Thököly manesi azt üzenik nektek, hogy készen legyetek, mert nagy szükség lesz reátok!**

A lelkesítő beszédet viharos éljenzés követte, majd a Himnusz hangjai mellett sorakozott a menet az indóház előtt honnan a főiskola kibontott gyönyörű fehér selyem zászlója alatt ment végig a főútcán, be a kollegium udvarára.

A nótázó menet élén ott haladt dr. Haendel, utána pedig az érdekes tógajelmez, Miszti Mihály főisk. senior, Dósa István és Soós István zászló tartók. Az érdekes menetet egész útján nagy közönség kísérte.

A kollegium udvarán dr. Haendel újra beszédet intézett az ifjúsághoz, fájdalmát fejezve ki, hogy nem lehetett ott a Rákóczy és Thököly fejedelem hamvai mellett az egész főiskolai ifjúság, mert olyan emlékeket hoztak haza, akik ott voltak, amit egy egész hosszú élet tapasztalatai sem fognak a távol levőknek megszerezni soha.

Az ifjúság nevében Miszti Mihály főisk. senior, a küldöttség tagja üdvözölte a rector professort, aztán az ifjúság a Szózat hangjai mellett, az ünnepelt és szeretett rector prof. öltetésével omlott széjjel.

A küldöttség útjáról, valamint kassai és késmárki fogadtatásáról lapunk holnapi számában részletesebben fogunk beszámolni.

IRODALOM.

Fényárba lobognak . . .

Fényárba lobognak a sirok
És hangos a bús temető . . .
Az Ember, a vig, nevető
Könnyezve imádkozik itt s ott . . .

Árnyak kavarnak a légben,
Felhőbe süben be a hold . . .
De érzi e azt az a holt:
Hogy ő ma bús nap egészen?

Ha érzi, — ugy boldog a lelkem,
Mert látja, hogy tiszta szerelmem
Zokogva pihen meg a fejfán . . .

S forró ima száll fel az éghez,
Fehér, szűzi szárnyakon érted
Lelki napom, szép kicsi Bellám . . .

Szunyogh Barna.

KÖZIGAZGATÁS.

A póttartalékosok segélyezése.

Felhívásnak az 1905 évi ujoncozás elmaradása miatt tényleges katonai szolgálatra behívott és bevonult — Debrecen város területén tartózkodó mindazon póttartalékosok, kik az 1906. évi állami költségvetésbe a pénzügyi tárca középponti igazgatásának átmeneti kiadási között felvett segély összeghez igényt tartanak, hogy a segélyeztetésük illetve kárpótoltatásukhoz szükséges vagyoni és családi viszonyaik megállapíthatása céljából, a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által részükre kibocsátott meghívóval, továbbá katonai és adó könyveikével, valamint a házaságukra és gyerme-

keikre vonatkozó anyakönyvi tanusítványokkal együtt, a nevezett ügyosztálynál (város-háza keresztépület, 17. számú ajtó), a jövő hé 3 ik napjáig annyival is inkább jelenjenek meg, mert a későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők. — Debrecen, 1906. X/31. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

Morituri vos salutant.

Irta: Mikszáth Kálmán.

— október 31.

Halottak napján mielőtt kimennének a temetőbe, állapotokat meg egy gondolatnyira azoknál, a szintén oda indulóban vannak, de úgy, hogy soha se jöjjenek vissza. Álljatok meg egy gondolatnyira. Morituri vos salutant! A haldoklók szólítanak.

Egy felhívást bocsátott ki a napokban a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület (Lónyay-utca 47.) és egy jelentést. A gyászkeretes parté-cédulán szomorodott szívvél jelenti, hogy hetvenhétezerkilencszázhuszonhárom magyar halt meg a múlt évben tüdővérszében.

Nemcsak osztrák provincia vagyunk hát — a hogy eddig panaszkodtunk, — hanem a Halálnak is Magyarország a legjobban adózó tartomány. Innen arat, innen kaszál. Siratjuk a mohácsi csatát évszázadok óta s ezalatt évenként négyszer annyi ember elpusztul csak ebben az egy betegségben, a nélkül, hogy talpra állanánk ellene. Mert lehet utját állni.

Németország példája mutatja, hogy ott a szanatóriumok felállítása óta a tüdőbetegek halálozási aránya huszonöt százalékkal kevesebbet Huszezer embert lehetne tehát évenként megmenteni, éppen annyit, a mennyi a mohácsi csatában elesett, ha nem siratnánk váltig a mohácsi csatát, de a helyett védekeznek minél több szanatórium felépítésével.

Eppen ezt a feladatot tűzte ki a József Szanatórium Egyesület, hogy szanatóriumokat állít fel az ország több alkalmas pontján s e végből bocsátott ki felhívást, egyelőre azokhoz szólót, a kik halottak napján kedves halottaikhoz készülnek, virágokkal, koszorúkkal és mécsekkal.

Allítsátok meg a kocsitokat és halgassátok meg!

Azt mondja a felhívás, hogy a virágokból, amit a halottaknak visztek, tépjetelek le egy szálat, és adjátok oda a haldoklóknak, a tizenkilencezer jelöltnek, csak egy szálat, csak egy szálnak az árát, és a sirra készülő lámpákból oltsátok el egyet (nem veszi azt a halottatok rossz néven) — hátha az árából újra kigyul egy pislakodó élet — itt az innenső oldalon.

Allítsátok meg a fogatokat s miután ezt a szent vámat lefizettétek, úgy menjetek el a többi virágaitokkal a kedves halottakhoz. Tudni fog ő arról.

De ha anélkül mentek ki hozzá, ezeket a sorokat olvasva, tudni fog arról is.

NAPI HIREK.

A reformáció emlékünnepe.

— okt. 31.

A reformált vallás évfordulóját ma is, mint minden évben szép ünnepélyek keretében ünnepelte meg városunk protestáns lakossága.

Az ünnepség tartásában természetesen most is előljárt a főiskola, mely felemelő emlékünnepeket tartott.

A fényes ünnepély egy része a nagy templomban, másik része pedig a gályarabok emlékoszlopánál folyt le. A szép ünnepélyen ott voltak a debreceni ev. ref. egyház összes tagjai, iskoláinak teljes tanárikara és az összes növendékek. A nagytemplomban az ünnepélyt a főiskolai kantus „Luther éneké”-vel nyitotta meg, ezt Csiky Lajos teológiai tanár predikációja követte.

A templomban a tanítóképezde énekkara, az „Oh Sion légy csendességbe” című dalt énekelte el. Az ünnepély többi része az emlékoszlopánál folyt le.

A templomból kitóduló közönség megtöltötte az emlékkertet. Az ünnepély ezen részét a főiskolai kantus „Magyar gályarabok éneke” nyitotta meg, majd Kerekes Béla 3 éves teológus vallásosságától áthatott emlékbeszédet mondott. A kantus a XLVI. zsoltárt énekelte ezután, majd, S. Szabó Irma felső leányiskolai növendék csinos, lelkes szavakkal koszoruzta meg az oszlopot.

E szép jelenetet Kürti Károly 2. th. kifogástalanul előadott szavai követte. Végül a kantus a közönséggel egyetemben dalolta el a „Te benned bízunk eleitől fogva” kezdetű öröksej egyházi éneket, mely után a közönség ünnepi hangulatban oszlott szét.

Halottak napja.

— okt. 31.

A koszorúk és mind e mécsek
A sirra illenek, higyjétek!

A hervadó virág
Szól a mény örök tavaszáról,
A fogyó mécsvilág
Az ég örök fényugaráról.
S a rög hirül mit ad?
A jobblét végtelen honáról.

Tud a halál értelme más:
Feltámadás!

* **A rom, kat. templomban** ma Mindszentek ünnepén az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor misézik dr. Kovács István 7 órakor Beniczik Ferenc 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére; 9 órakor az ünnepi nagymiséjét végzi Molnár Kálmán lelkész utána dr. Kovács István prédikál háromnegyed 11 órakor a Szentis-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Barabás György mond fél 12 órakor. Nyári Ignác misézik. Délután 3 órakor rózsafüzér utána körmenet a temetőbe, 5 órakor szent beszéd és ajtatosság a megholt hívekért.

* **Gyászmise Wolaffkáért.** A Szent Erzsébet Egylet Wolaffka Nándor püspök emlékére ma délelőtt fél 11 órakor a rom. kath. templomban gyászmisét rendez.

* **Az orsovai szerb affér.** A főváros második kerületének függetlenségi pártja tegnap este ünnepelte Rákóczy és bujdosóírsáinak emlékezetét. Kunzezer Gyula tartotta az ünnepi beszédet, Szomjassy Géza és Váli Gábor szavaltak, Serman József és Lukács János lelkesítő beszédeket tartottak s végül elhatározták, hogy az orsovai szerb affér alkalmából a Rákóczy koporsójára koszorút hozott szerb küldöttség vezetőjéhez a következő táviratot intézik Belgrádba: Budapest III. kerülete függetlenségi pártjának Rákóczy ünnepéről üdvözlök a szabad független Szerbiát a szabadságért, függetlenségért: küzdő magyarok.

* **A főorvos hivatalában.** Tüdős Kálmán dr az új városi főorvos tegnap vette át a főorvosi hivatalát.

* **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság holnap, 2-án a városházán gyűlést tart.

* **Utolsó harcunk.** E címen Bécsben egy különös könyv jelent meg. Ausztriának utolsó háborúját rajzolja, amelyet az Olaszországgal, Szerbiával és Montenegróval vívva meg s melyben Ausztriát leverik. Ennek okát is adja a szerző abban, hogy az osztrák parlamentben csak beszélnek, de a hadseregért, ennek felszereléséért és modernné tételéért nem tesznek semmit s így történik aztán, hogy a „dicsőséges császári” hadsereget leverik. Hogy milyen célt szolgál ez a könyv, azt hisszük fölösleges bővebben fejtegetni.

* **Az új prépost plébános installációja.** Többször megemlékeztünk már Gróf Ferenc új rom. kath. plébános teiktatásáról. Az új prépost szombaton délután fél négykor érkezik Debrecenbe. Az állomáson ünnepélyes fogadtatásban részesül, a honnan egyenesen a templomba megy, a hol imát mond. A végleges beiktatás másnap, vasárnap délelőtt 9 órakor lesz a rom. kath. templomban egyházi ünnepségek között. Ezután az új plébános a különféle küldöttségek tiszteletét fogadja a plébánián, majd délután 2 órakor a Bika szálloda dísztermében háromszáz terítékű diszebed lesz.

* **Halálozás.** A debreceni ev. ref. egyház külön gyászejelentésen tudatja Szabó Péter, Jókai-utcai ev. ref. fiúiskolai tanítónak folyó évi október hó 30-án, életének 49 dik, tanítói buzgó működésének 26-dik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi részai folyó évi november hó 1-én délután 2 órakor, a Jókai-utcai fiúiskolától, az ev. ref. nagytemplomban tartandó ima után, a hatvan-utcai temetőben tételnek nyugalomra.

* **A belügyminiszter mint életmentő.** Szegeden Rákóczi fejedelem hamvainak hazahozatalánál az állomáson fejtel zavar és vad tolongás keletkezett, amelynek számos többé kevésbé súlyosan sebesült áldozata van. A nagy emberforgatagban Andrassy Gyula gróf belügyminiszter egy szabaddai leánynak megmentette az életét. — A belügyminiszter szalonkocsija ablakából nézte a rettenetes tolongást. Többször csóválta fejét, mikor pedig észrevette, hogy Szántó Juliska kisasszony, a szabaddai női deputáció tagja, életveszélyben forog, leugrott kocsija ajtajából s az elválasztó korláthoz sietve, önkézüleg segítette át a már öntudatlan hölgyet a korláton s megkérdezte tőle:

— Jobban van, kisasszony?
— Jaj, meghalok! — szölt a leány.
— Ne hagyja el magát, már elmúlt a veszély, — szölt a miniszter.
— Igen, igen, — rebeste a leány.

Mikor magához tért, a miniszter udvariasan így szölt hozzá:
— Andrassy Gyula vagyok s nagyon örülök, hogy a kisasszonynak segítségére lehettem.

Szölt és visszatért szalonkocsijába.

* **Iparos-segédék tanfolyama.** Az iparos segédék részére a Továbbképző és Szakrajztanfolyam ez évben is megnyílik. A tanfolyam az ipar folytatásához szükséges ismereteknek, különösen az ipari szakrajzok előkészítésének, azon kívül a közönséges számtannak, a mértannak, a fogalmazásnak és a műhelyi egyszerű könyvvezetés elemeinek tanítására terjed ki. A szakrajz oktatásban vasárnap d. e. 8 órától 12 ig külön részesülnek az építő iparosok (kőművesek, ácsok, asztalosok) — s szintén külön a fémiparosok (kovácsok, mülakatosok, géplakatosok.) Az általánosan szükséges ismereteket: a számtant, mértant, a fogalmazást és a könyvvezetést, hetenkint 4 órán, két köznapon ezte a jelentkezők mindannyian együtt tanulják. A tanítás egészen ingyenes és november 1-től április végéig tart. Jelentkezni lehet az állami főreáliskola igazgatóságánál, (Hatvan utca 44. szám, emelet) október 30-tól november 4 ig, este 7 órakor. — A tanfolyam megnyitása november 4-én d. e. 9 órakor lesz a főreáliskola első emeleti rajztermében.

* **Rendeletváltozás a közizálogüzletekre.** A közizálogüzletekről szóló 1881. XVI. tcikk 28. §-a alapján kibocsátott földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a törvényhatóságok, községek, részvénytársaságok és szövetkezetek által fentartott közizálogüzletek iparhatósági vizsgálatok alól felmentettek ugyan, de fentartott a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter részére azon jog, hogy ez üzleteket és működésüket bármely alkalommal megvizsgálhassa. Ez alapon azon rendelkezést, hogy ez üzletek az iparhatósági vizsgálat alá nem tartoznak, akként változtatta meg a kereskedelmi miniszter, hogy ez iparhatósági vizsgálatot a részvénytársaságok és szövetkezetek által fentartott közizálogüzletekre is kiterjeszteti, illetőleg köteleességévé teszi az illetékes iparhatóságoknak, hogy ezen zálogüzleteket vizsgálják meg; megjegyezvén, miszerint a törvényhatóság és községek által fentartott közizálogüzleteknek megvizsgálását magának tartotta fenn.

* **Uj huszáralezredes.** A bécsi „Rendeleti Közlöny” ma érkezett száma közli König Antal őrnagynak alezredessé történt előléptetését. Az előléptetés nagy örömet fog kelteni a debreceni Vilmos-huszárezred tisztikarában, mert a királyi kegy érdemes, derék katonatisztet ért.

* **Ipartestületi gyűlés.** Az ipartestület 1906. évi november hó 1-én d. u. 4 órakor saját helyiségében előljárási gyűlést tart, melyen a folyó ügyeket intézi el.

* **A Szabadságszobor lebontása.** Ismeretes a szoborbizottság azon elhatározása, hogy a Bocskay szobrot a Szabadság szobor helyére állíttatja fel. Az előmunkálatok következményeként tegnap a Szabadság szobor női alakját helyéről levették s egyelőre a városház udvarába helyezik el. Az a legnagyobb ironiája a sorsnak, hogy a szobrot Tóth Andrásnak kell lebontatni.

* **Menetrend könyv.** Külön kiadásban jelent meg a Debreceni Helyi Vasut és Debr. Hajdusámsoni h. é. vasut november hó 1-től érvényes menetrende. Ára 10 fillér. Kár, hogy nem felényi nagyságban adták ki, mertekkor a tárcában lehetne elhelyezni és bármikor forgathatók. Így bajosan tekinthető az zsebkiadásnak.

* **Ferenc Ferdinánd főherceg és a matróz.** E hó elején történt, hogy az osztrák-magyar hajóhad „Badenberg” nevű csatahajójának egyik matróza Felső Sírriába utazott. Selatal állomáson egy egyszerűen öltözött, stájerkalapos ur lépett ama vasuti kocsik ablakához, a melynél a matróz állott és beszédbe ereszkedett vele. A hadihajók felől való tudakozódások után megkérdezte, van-e még hely a szakaszban s az igenlő válasz után beszállott a harmadosztályu kocsiba és a matróz szomszédságában leült. — Azután tovább folytatta a beszélgetést és megkérdezte, hogy tetszetek-e neki a nyári manőverek? A matróz azt felelte, hogy nagyon érdekesek voltak, de meglehetősen megerőltető is, mert a trónörökös jelenléte miatt össze kellett szedniök minden erejüket. Az idegen erre így szölt: „Magam is megtekintettem a nyári hadgyakorlatokat s mondhatom, nekem nagyon tetszetek és nagyon meg voltam elégedve.” Majd egy Gráoba utazó medikussal kezdett beszélni, akinek az idegen rendkívül ismerősnek tűnt fel és hirtelen felismerni vélvén, fenségnek szólította. Az utazó idegen valóban Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös volt. A matróz persze roppant mód megijedt és azonnai haptákba vágta magát, a trónörökös azonban így szölt: „Maradjon ülve és ne csináljon feltűnést! Hisz ott voltam én a „Badenberg” hajón, nem látott akkor, hogy most nem ismer meg?” A matróz elmondta, hogy a főherceg ottléte idején az ágyutoronyban volt elfoglalva és nem ért rá azzal törődni, ami a hajón történik. A trónörökös pedig megveregette a matróz vállát és így szölt: „Bravo! Ilyen emberekre van szükségünk,

akik a kötelességükkel törődnek csak és mással semmivel! És a matrózzal s az utasokkal való kedélyes beszélgetés közben ért a trónörökös Rottenmannba, ahol a község zajos ovációi közepette hagyta el a vonatot.

* **Egy volt debreceni bankhivatalnok öngyilkossága.** Bende Pál most egy éve még debreceni bankhivatalnok volt. — Innen Budapestre ment, a hol jó állásba jutott. — A folytonos éjszakázás miatt azonban minden nap elkésett hivatalából s ezért főnökei felmondtak neki. Efeletti bánatában tegnap éjjel budapesti lakásán morfiummal megmérgezte magát. A mentők beszálították a Rókus kórházba, a hol nemsokára meghalt.

* **Nyomdász-sztrájk Szabadkán.** Szabadkáról jelentik, hogy az ottani nyomdások tegnap reggel sztrájkba léptek. A régi árszabály e hó végén lejár és az új árszabályt az összes nyomdások elfogadják. A munkabeosztást a munkások másként értelmezték, mint a főnökök és ez volt az oka, hogy sztrájkba léptek a békéltető bizottságok megkérdezése nélkül, dacára annak, hogy ez kötelességük lett volna. A sztrájk következtében a lapok ma nem jelentek meg.

* **Eljegyzés.** Dr. Grósz Pál orvos eljegyezte Widder Erzsikét Debrecenből.

* **A gyógyszerész-egylet a főorvosnál.** A debreceni gyógyszerész-egylet tegnap testületileg tisztelteti dr. Tüdös Kálmán főorvosnál és üdvözölte őt az alkalomból, hogy hivatalát átvette.

* **Kereskedő segédek sztrájkja.** Budapestről jelentik: A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetéből kiszivárgott az a hír, hogy a karácsonyi vásár alkalmával a kereskedő segédek sztrájkba lépnek. A fővárosi kereskedők előre gondoskodnak női alkalmazottakról.

* **Helyreigazítás.** Mai számunkban a sajtóhiba örökkön-örökké kísértő ördöge szenzációs hibát ejtett egyik közleményünkben. Ugyanis színházi referádánkban Patrubany Olivér helyett Petneházy név szerepel. Miután Petneházy vizsgálóbíró segéd és nem költő, ezeannel helyreigazítjuk a végzetes sajtóhibát.

* **A husszemle ankét.** Azt az ankétet, melyet Darányi Ignác földmivélségi miniszter az állategészségügyi törvény módosítása tárgyában október 29-ére hívott össze, de amelyet a Rákóczi-ünnep miatt elhalasztottak, mint már egyszer jelentettük, november 6-án fogják megtartani.

* **Anyakönyvi hírek.** A mai nap folyamán a következő haláleseteket, illetve születéseket jelentették be a helybeli m. kir. anyakönyvi hivatalnál, a) születések: Vértessy Ferenc ev. ref. Rácz Margit ev. ref. Györfly Margit ev. ref. Váczi Erzsébet ev. ref. és Hasznosi Margit róm. kath. b) halálesetek: Berkesz Jánosné ev. ref. 39 éves, Tiba János ev. ref. 90 éves, Rácz József ev. ref. 1 hónapos és Szabó Péter ev. ref. 49 éves.

* **Lopás.** Rózsa Ignác női divat kereskedőt pár nap óta állandóan lopkodták. Feljelentést tett a rendőrségen, de miután egy megtartott házkutatás után a mintegy 100 kor. értékű áru megkerült, feljelentését visszavonta.

* **Tökrészenen** kísérték be tegnap Juhos András a rendőrségre. Ott aludta ki mámorát s csak a mikor kijózanodott vette észre, hogy borzalmas módon össze van verve, s hogy órája, láncja hiányzik. Kihallgatásakor nem emlékezett semmire sem. A rendőrség keresi az ismeretlen tettest.

* **Öngyilkos legény.** Kovács Imre hajdunánási 24 éves lakos tegnap délután az udvarukon levő ólban felakasztotta magát s mikor észrevették, már halott volt. Végzetes tettének okát nem is sejtik, mert Kovácsot derék, becsületes, józan fiúnak ismerték.

* **Lopás a Dréherben.** Mezei Jenő 14 éves pincér fiú valaki érzékenyen megkárosította. Az éjjel ugyanis feltörték szivar- és cigaretta-ládáját, melynek 10 korona ér-

tékü tartalmát ellopták. A rendőrség az eljárását megindította.

* **Megszökött urilány.** Ó-becsei tudósítónk jelenti, hogy onnan Jalkies Márton dús gazdag földbirtokos feltűnően szép 17 éves leánya Juresies nevű borbélysegéddel megszökött. Mivel utjuk valószínűen a főváros felé vezetett, az ó-becsei rendőrség értesítette a budapesti rendőrfőkapitányságot.

* **Álomkór Berlinben.** Mint Berlinből jelentik, ott az álomkórúknak csudálatos esete jutott nyilvánosságra. Egy wilmersdorfi községi tisztviselő, a ki jelenleg 45 éves, 1904. június hó 10-én, amikor leszállt a közúti vasutról, megcsuszott s a fejélegyára esett. A tisztviselő eszméletét veszítette és mély álomba merült. A szerencsétlenül járt embert dr. Eulenburg klinikájára szállították a szótá is folyton alszik. — Az álomkórúsról a tudós tanár ezeket mondta: A beteg hanyat fekszik ágyában, fejét kevéssé jobbra fordítva s homlokát állandóan erősen összeráncolja. Az egyes testrészek minden külső behatás nélkül ellenállás nélkül engedelmessé válnak. A bőr a test egész felületén elveszítette érzékenységét, bármily mélyen szurják is meg tűhegygyel. A beteg sohasem kér enni, vagy inni. — Étkezés idején a egyes falatokat a szájába teszik s ezeket lassan megrágja, aztán lenyeli. Huszonnyolc nap óta van a beteg a klinikáns egyetlen egyszer sem nyitotta fel a szemét és sohasem szólt egy hangot is. A tanár azt hiszi, hogy az álomkóros hirtelen fog fölébredni.

x **Pörkölt és nyerskávé különlegességek** kaphatók Félégyházy János motorüzemi kávé pörköldéjében Piac és Miklós utca sarkán.

x **Kinek életbiztosítási ajánlja vissza** lett utasítva forduljon bizalommal Telkes Dezső főügynökhöz Budapest, I. Attila utca 85. Válaszbélyeg mellékelendő. Az ügynökök díjazatnak.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrőt,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bármintve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Sóvágóék ruhái.

A Sóvágó bűnpör fejleményei.

Ujabb bűnjelek.

— Saját tudósítónktól. —

— okt. 31.

A Sóvágó bűnpör folytatott vizsgálat nap mint nap és érdekesebbnél, érdekesebb dolgokat hoz felszínre. Csak nem rég adtunk hírt, hogy Bösörményben Sóvágó és cinkostársai lakásáról nagyszámu bűnjeleket koboznak el, ma ismét ily nagy arányu felfedezésről kell számot adnunk.

Ugyanis mióta a vizsgálóbíróság személyesen tartott vizsgálatot Bösörményben, az akkor felmerült rendkívül gyanus körülmények miatt pár házat állandó megfigyelés alá vettek. — Ennek meg is lett a kellő eredménye. Sóvágó édesanyja e hét hétfőjén több rendbeli értékes ruhadarabokat igyekezett értékesíteni, miket a megfigyelést végző ottani hatóság nyomban elkobozott. Hogy az elkobzás helyén volt azt mutatják a későbbi fejlemények.

Kiderült, hogy azok a nagy értéket képviselő ruházati cikkek mind a különböző rablásokból lettek összehordva Csak hogy elővigyázatból a rablók ezeket annak idején

nem értékesítették, mert tartották attól, hogy ezek idején kézbe kerülve jelentős nyomot fognak szolgáltatni a hatóságoknak.

Órlási mennyiségű ruhadarabok gyűltek össze ily formán. Egész nagy láda érkezett tegnap a debreceni vizsgálóbírószághoz telve az ujabb bűnjelekkel, melynek elkobzása különben ismét nagy lépéssel viszi előre a vizsgálatot, mely már ugy is a befejezés stadiuma felé közeledik.

A jövő hét folyamára több tanut idéztek meg kihallgatás végett. Megidéztek azonkívül azokat is akiknél a rablóbanda valamikor betörést vagy rablást követett el, így rövid időn belül bizonyára a most elkobzott ruháknak is akad gazdája és kiderült, hogy honnan rabolták el a gazemberek.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Nov. 1. Csütörtökön „Lear király“, szomorú játék.

Nov. 2. Pénteken „Koldus gróf“, operette.

Nov. 3. Szombaton „Rabló“ vigjáték (ujdonság.)

Nov. 4. Vasárnap d. u. „Solen Tini“, énekes bohózat.

Este: „Csere lányok“, operette (ujdonság).

„A bolond“. Rendkívül fényesen sikerült estéje volt ma a színháznak. „A bolond“ című operette került színre, a mely három zenei elem törekvésének sikerét képviseli; Rákosi Jenő fordulatosszövege, melynek anyagául a Malonyai Dezső elbeszélése szolgált s a Szabados Ede kitűnő, itt-ott igazán magyaros zenéje értékes egészszé olvadnak ebben az operettben. Az előadás a legjobbak közül való. Zilahyné S. Vilma (Banbilla) ma csodákat művelt. Hangja felcsapott a legmagasabb registerekbe, csattogott; zengett, egyik meglepetésből a másikba ragadta hallgatóságát. Az első felvonás nagy énekszámát, a szerelmi kettőst, a II. felv. viadalát a közönség szünni nem akaró tettségű jutalmazta. A három kis lány szerepében kedvesen mozogtak Főti Frida, Lónyay Piroska és Radó Anna; a három udvarlóval (Karacs, Bai, Szalai) énekelt szekszett szépen sikerült. Férfias alak volt Arkosi (Deli urfi), érzéssel játszott Polgár (Bimbó), a beteg Sarkadi helyett igen jól játszott a korcsmáros szerepét Rónai és jóízűen tréfálgatott Vadász (Divigó). Ma mutatkoztak be az Oliveir nővérek, az új táncosnők. Úgyes volt a férfiruhás táncosnő, a nőruhás óhajjuk más szerepben játszani, mielőtt ítéletet mondanánk. A zenekar precíz volt és a férfikar is jó munkát végzett.

„Színházi hírek. November 1-én klasszikus színházi estben lesz része közönségünknek. Színre kerül Shakespeare nagyszerű alkotásos „Lear király“ szomorú játék melyben a főszerepeket Szakács Andor, Hahnel Aranka, Lukács Juliska, Szabó Irma, Taranyi, Deésy, Arkossy, Békés, Polgár, Bárczi Vadász és Szilágyi játszik. — A „Csere-lányok“ operette ujdonság, mely a múlt hétről kézbe jött betegség miatt elmaradt, legközelebb színre kerül új jelmezekkel, fényes kiállításal az operettben részt vesznek Főty Frida, Lónyay Piroska, Radó Anna, Vida Ilona, Szakácsné, a férfiak közül rendkívül hálás szerepe van Sarkadinak, kivüle részt vesznek: Arkossy, Polgár, Deésy, Bay, stb.

Könyves Tóth Kálmán „Rabló” című vígjátékából naponta próbál a személyzet. A vígjáték bemutatója szombat f. hó 3-ra van kitűzve, a főszereplők Szabó Irma, Ardaida, Ternyei, Deésy, Bérczi, Árkosy, Békés stb.

Előkészületben Az asszony, Porzolt Kálmánnak, a budapesti nemzeti színházban nagy sikert aratott színműve. Két Hipolit, Földes Imre és Hívós Iván operettje, mind két darabból megkezdődtek a próbák.

TÁVIRATOK

Képviselőház ülése.

Budapest, okt. 31. A képviselőház legközelebbi ülése szombaton lesz, amikor az ipar fejlesztési törvényjavaslat tárgyalását folytatják.

Nagy tűz.

Arad, okt. 31. A szomszédos Glovácson ma délután ismeretlen okból tűz támadt. Eddig 30 ház leégett. Aradról nagy számú elzoltóság vonult ki.

Oroszországból.

Tiflisz, okt. 31. Salich községéről egy önkéntes csapat összehozott egy 16 fős rablóbandával. A küzdelem három óra hosszat tartott. Két önkéntes és egy zsidó, akit a rablók foglyul ejtettek, életét veszítette, egy rabló megsebesült. Egy örmény és egy zsidó szintén a rablók foglyai, elmenekültek a küzdelemben.

Villamos sztrájk.

Budapest, okt. 31. Nehány villamos vasútsztrájk tanyája feloszlása után gyülekezni akart, de a rendőrség szétverte őket. — Ma délután a Váci uton gyári munkások megtámadták a villamoskocsikat. A vezetőkre rájöttek. Többen súlyosan megsebesültek. — Kossuth ma tárgyalta a villamos társaságok igazgatóival, kik kijelentették hogy az önként jelentkező sztrájkolókkal szemben a legmehszőbb menő jóindulatot tanúsítják.

Budapesti gabonatózsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 31.

Buzakinálát mérsékelt vételkedv csekély. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermássa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonafajták változatlanok.

Idő: borult.

Buza októberre	—
Buza áprilásra	14.90—92.
Rozs októberre	—
Rozs áprilásra	18.20—22.
Zab októberre	—
Zab áprilásra	14.26—28.
Tengeri asusztusra	—
Tengeri szeptemberre	10.84—36.
Tengeri 1907 májusra	26.50—70.
Repce augusztusra	—

Törvénykezés.

§ **Münnich-Lovászy párbaj.** A múlt év május 17-iki számában a Magyarország poprádi tudósítója révén azt a hírt

közölte, hogy Münnich Aurél ügyvéd orsz. képviselő egyik főkörtése királyi kegyelemből minden kvalifikáció nélkül jutott a polgármesteri székbe. Ezen közleményre Münnich Aurél másnap Az Ujság című napilapban egy nyilatkozattal felelt s ebben hazugságnak nyilvánította ki a Magyarország vidéki értesülését. Ezen nyilatkozat sértő tartalma miatt dr. Lovászy Márton a Magyarország felelős szerkesztője Hammersberg László orsz. képviselő és Ihász Aladár ügyvéd megbízottai által provokálta Münnich Aurélt, aki a maga részéről bíró Feilitzsch Arturt és Dániel Gábor képviselőket kérte fel ügyének elintézésére. A két fél megbízottai, miután az ügyet békés úton elintézni nem tudták, kardpárbajban állapodtak meg s ezt május 20-án Lovászy és Münnich Aurél a Fodor-féle vívóteremben meg is vívták. A párbajban Münnich Aurél sebesült meg arcán, Lovászy sértetlen maradt. Münnich Aurél időközben elhalálozván, a budapesti büntetőtörvényszék Mladonicsky táblai bírósága előtt ma vonatkozó felelősségre Lovászy Mártont párvissza vétéséért s a lefolytatott tárgyalás után, melynek során Hammersberg László képviselő és dr. Barta Gábor Münnich orvosa, tanukul hallgattak ki, bűnösnek mondta ki a bíróság dr. Balázs kir. ügyész vádjára Lovászyt a párvissza vétésében s ezért egy napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Városi Színház.

Bérlet 28. szám (A) Bérlet 28. szám (A)

Ma esütörtökön, 1906. évi november 1-én:

Lear király.

Szomorujáték 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Lear, Britannia királya	—	Szakács A.
A francia király	—	Bérczy Ernő.
A burgundi fejedelem	—	Rónai Géza.
Cornwall, fejedelem	—	Árkosi V.
Alban, fejedelem	—	Szilágyi Ernő
Kent gróf	—	Békés Gyula
Gloster gróf	—	Vadász L.
Egárd, fia	—	Ternyei L.
Orvos	—	Ardaí Árpád
Bolond	—	Polgár S.
Curan	—	Bay László.
Osváld, Goneril udvarnoka	—	Sarkadi V.
Goneril)	—	Lukács J.
Regán) Lear leányai	—	Hahnel A.
Cordélia)	—	Szabó Irma.

Szerkesztői-posta.

„Csupa fény és csupa virág” A banális befejezésen kívül nagy baj az, hogy a versnek nincs semmi technikája. Még sem igen tudnók határozni, hogy micsoda versformában van írva.

„Felfür őszi róza.” Ami jó benne, az amint egyéb nekünk beküldött dolgozataiból is láttuk, jeles írók műveinek a reminiscenciája.

M. I. Régi történet az már, hogy egy, Isten tu dja micsoda kényszerűségből nem teljesített ígéret feledtetni az összes teljesítetteket. De ez csak nem gondolkozik így?

A praktikus orvosok

által tett kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a Scott-féle Emulsió formájában sokkal hatásosabb, mint közönséges állapotában. Egy ismert klinikán folytatott kezelés bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában véve saját súlyának 4-szeresével emelte a szervezet zsírtartalmát, míg a Scott-féle Emulsió formájában véve, az abban tartalmazott ugyanily mennyiségű csukamájolaj súlyának 7-szeresével találta amazét. Gyermekes, sőt válogatos, kényes betegek is állandóan minden undor nélkül és anélkül, hogy a legcsakélyebb szervezet zavartól kellene tartaniok, vehetik a Scott-féle Emulsió-t.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hiva közléssel és **75 fillér levélbélyeg** beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”

BUDAPEST, IV., VÁCZI UTCZA 34/50

Egy eredeti üveg ára: **2 K. 50 fill.**

Kapható minden gyógyszerházaiban.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az ártalmas szerek hajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pirulák.

SZÉKSZORULÁS

egyébb betegségek forrása ellen. Csukrozott kullak végett még gyermekek is szívesen veszik. 10. 5 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs mely dobozt. tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 kár. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük hározottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki legvédelmet csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerháza **Bécs, I., Plankeng 6. Kapható:** Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Magyar államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	8 55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 17
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 22
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 25
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérrel —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
H.-Boszörmény	d. e.	8 18
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 11
felé	d. u.	11 20
m. á. vasúttól	d. u.	4 34
vásártérrel —	d. u.	4 47
m. á. vasúttól	este	7 —
vásártérrel —	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4 58
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 58
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	d. u.	5 16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 35
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 8 ó. 39 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 25
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8 29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6 48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2 34
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3 28
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 48
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 48
Szatmár — M.-Sziget felől — —	d. u.	4 12
Csak M.-Sziget felől — — —	este	10 11
Szatmár felől — — —	este	6 40
Kassa — Miskolc felől — — —	este	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	d. e.	11 31
vásártérrel —	reggel	7 33
mávasúthoz	d. e.	7 40
H.-Boszörmény	este	6 22
felől	este	6 28
vásártérrel —	d. u.	3 29
mávasúthoz	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérrel —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Hirdetések FELVÉTELNEK E LAP KIADÓHIVATALÁ- BAN, Csapó-utca 9 szám — Telefon szám 275

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **27 millió** koronánál több **nyereményt** fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a **két legnagyobb** nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a **600.000** koronás főnyereményt,

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 5 á **100.000**, 3 á **90.000**, 3 á **80.000**, 3 á **70.000**, 4 á **60.000**, több **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** és ezeken kívül számtalan **10.000**, **5.000**, **3.000**, **2.000**, **1.000** 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 19-ik magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre **62.500** pénznyeremény jut

és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000 korona**,

továbbá 1 jutalom **600.000** 1 nyeremény **400.000**, 1 á **200.000**, 2. á **100.000**, 2 á **90.000**, 2 á **80.000**, 2 á **70.000**, 2 á **60.000** 1 á **50.000**, 3 á **40.000**, 3 á **30.000**, 6 á **25.000**, 9 á **20.000**, 13 á **15.000**, 44 á **10.000** korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt. —.75, vagy **K 1.50**; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy **3 korona**
¹/₂ „ „ „ **3.—**, „ „ „ **6.—**; ¹/₁ „ „ „ **6.—** „ **12 „**

A sorsjegyeket úfánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. e. november hó 11-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse sorsjegyeink igan keresettek és gyorsan elfogynak.

Török A. és Tsa

Sürgöycim :
Törökék, Budapest.

Bankház R.-T. BUDAPESTEN.

Sürgöycim :
Törökék, Budapest

H a z á n k l e g n a g y o b b o s z t á l y s o r s j á t é k - ü z l e t e .

Főáruháuk osztálysorsjáték-üzletei :

Központ : **Szervita-tér 3a.**

I. fiók : **Váci-körut 4a.**

II. fiók : **Teréz körut 46a.**

III. fiók : **Muzeum körut 11a.**

Szőlő

oltványok.

Valamint az
elmúlt években
is a

Kükkülőmenti

első szőlőoltványi telep

tulajdonos **Caspari Frigyes Medgyes 21**

Nagykükkülő megye — volt az egyedüli az egész országban mely vésőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb minőségű, a legkülönbözőbb fajú és alanyu bor csemege bor és különleges csemege szőlőoltványok, melyek elültetése által a szőlőbirtokosok bámulatos eredményeket érnek el.

Kiváncsiakra képes árjegyzék — számos elismerő levelel — ingyen és bérmentve.

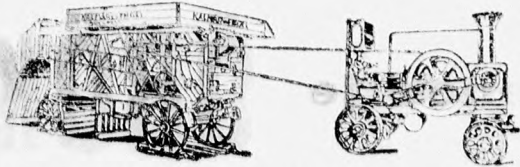
Számtalan első díjjal és díszoklevelekkel kitüntetve.

KALMAR és ENGEL

MOTOR- ÉS GÉPGYÁRA

BUDAPEST, V., LIPÓT KÖRUT 18.

Ajánlja egy cséplőgépet, mint ma'oműzemre legegyszerűbb benzínmotorjait, benzínkombijait, valamint szivóg zmotorjait, melynek V. Lipót-körut A9. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért! Egyedül létező újdonság

Ezen motorok egyenletes járása és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Arjegyzek ingyen! Olcsó árak részletfizetésre.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 41-30-8

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,

(Sümeghy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Oreg és ifju férfiaknak

Ajánlatik az újabb és bővített kiadásban megjelenő mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a megzavart ideg- és situális rendszer elől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyve mulatság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor 20 fill, értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

Legjobb szabásu

glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor

keztyű, kötszer és orrosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Hirdetmény

Néhai Nedolay Mihály hagyatékában levő 6 lóerejű, jókarban levő cséplőgép garnitúra, 2 szép ház, az egyik gazdasági épületekkel ellátva, 10 hold szántóföld, gazdasági eszközök, ingóságok, szabadkézből eladatnak.

Megtekinthetők Püspökladányon, a feltételek ugyanott Nedolay Erzsébetnél, mint a kiskorúak törvényes gyámjánál megtudhatók.

Szövetkezés! Takarékoság! Erő! a jólét alapja!

Aláírási felhívás.

A ki fiának pályája kezdetén pénzt akar adni.

A ki leányát gond nélkül akarja kiházásítani.

A ki önállóítani akarja magát

A ki házat, földet akar szerezni olcsó kényelmes lefizetésre.

A ki öreg napjaira betegségére nem akar másra szorulni, idején gondoskodjék és lépjen be a

Népsegélyző Bank

m. sz. most alakuló II. évtársulata tagjai sorába erejéhez mérten heti befizetéssel. Iskolas gyermekekre, kis jövedelmű egyénekre való tekintettel már

heti 10 fillér

befizetéssel is be lehet tagul lépni.

Betétjeire mindenki könnyen törleszthető kölcsönt kaphat, mert társulataink 6 és 12 évesek.

Első évtársulatunk 1523 tagja 42085 betétet fizet hetenkint, mely befizetés az évtársulatok lejártáig es. 1750.000 K. befizetésnek felel meg, mely összeg után a társulat tagjai 6% haszoneredményben fognak részesülni.

Eddig 800 esetben 600.000 kor. kölcsönt adtunk ki szövetkezetünk tagjainak.

Tagul jelentkezhetni a NÉPSEGÉLYZŐ BANK m. sz. helyiségeiben Piac-utca 12. szám.

AZ IGAZGATÓSÁG:

DOMAHIDY ELEMÉR

Hajdu vm. és Debrecen sz. kir. város v. főispánja elnök.

GERÉBY PÁL

földbirtokos ügyvezető igazgató.

FORRAI ERNŐ

földbirt. alelnök

Békés Lajos

Dávidházi Kálmán

Lamprecht Frigyes

Dr. WEISZ JÓZSEF

ügyvédi jogtanácsos

Dr. Balkányi Emil

Dr. Burger Andor

Somossy László

Werlin Sándor

KONTSEK GÉZA

nagykeresked. alelnök.

Dr. Kun Béla

Békés Emil

Lusztig Dezső

Dr. Varga Elemér

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Gyuresány Béla

Trigárszky Emil

Ungár Jenő.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.